

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(МНАУ)

Код за ЄДРПОУ 00497213

НАКАЗ

22 травня 2023 р.

м. Миколаїв

№ *80-Н/*

Про заходи безпеки життєдіяльності
учасників навчально-виховного
процесу на час літніх канікул

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 р. №1/6900-23 на виконання Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 18.04.2006р. № 304 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 12.11.2017 р. № 1514), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14.12.2017 р. за № 1512/31380, з урахуванням відкритої широкомасштабної збройної агресії російської федерації та з метою посилення контролю за збереженням життя й здоров'я здобувачів вищої освіти, попередження надзвичайних ситуацій в університеті,

НАКАЗУЮ:

1. Деканам факультетів, керівникам структурних підрозділів організувати проведення інструктажів із здобувачами вищої освіти, щодо безпеки життєдіяльності перед початком літніх канікул, зокрема з питань:

- дотримання правил пожежної безпеки;
- дотримання правил електробезпеки;
- дотримання правил безпеки дорожнього руху;
- з питань профілактики шлунково-кишкових захворювань;
- щодо дій при сигналі «Повітряна тривога»;
- поводження в громадських місцях з незнайомими людьми та підозрілими предметами;
- про небезпеку перебування біля річок і водоймищ.

2. Деканам факультетів провести роз'яснювальну роботу серед здобувачів вищої освіти щодо поведінки в умовах підвищення температури повітря, попередження випадків перегрівання на сонці, порядку надання домедичної допомоги постраждалим внаслідок нещасних випадків, а також безумовного дотримання обмежень задля запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19 (додатки - №№ 1-7).

3. Начальнику штабу цивільної оборони Янчу В.Ч.:

- провести перевірку знання порядку дій у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога», загальних інструкцій з пожежної та техногенної безпеки у сторожів та чергових навчальних корпусів і гуртожитків університету;
- розмістити інформацію, щодо дій в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру, в тому числі поводження з вибухонебезпечними та підозрілими предметами на інформаційних дошках університету;
- посилити контроль за організацією туристично-експкурсійних перевезень здобувачів вищої освіти автобусами та проведенням екскурсій, перебування в місцях організованого відпочинку, з урахуванням небезпечних факторів воєнних дій.

4. Проректору з АГ та ПР Соколіку В.Д.:

- утримувати наявні захисні укриття в готовності до використання за призначенням та у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» забезпечити розміщення в них персоналу університету;
- забезпечити контроль за проведенням позапланових інструктажів з пожежної та техногенної безпеки із сторожами та черговими навчальних корпусів і гуртожитків.

5. Контроль за виконанням наказу покласти на першого проректора Бабенка Д.В.

Ректор

В'ячеслав ШЕБАНІН

Погоджено:

Перший проректор

Дмитро БАБЕНКО

Проректорка з науково-педагогічної і виховної роботи та підвищення кваліфікації

Наталія ШАРАТА

Проректор з адміністративно-господарської та правової роботи

Віталій СОКОЛІК

Декан ФППК

Віталій КУЗЬОМА

Проект наказу вносить:
Інженер з охорони праці

Олена СТЕПІНА

ПАМ'ЯТКА з пожежної безпеки

Під час канікулярного періоду, перебуваючи вдома, на вулиці, в різних установах, організаціях, необхідно чітко виконувати правила пожежної безпеки.

У разі пожежної небезпеки (наявності вогню, іскріння, диму) слід подзвонити до служби 101 (якщо це можливо), повідомити: повну адресу, де відбувається пожежа, свій телефон, прізвище, ім'я та по батькові, скільки поверхів у будинку і, якщо ви знаєте як до нього під'їхати;

Вікна відкривати не можна, адже кисень посилює полум'я. Слід негайно вийти з приміщення, покликати дорослих, повідомити чи в приміщенні залишились люди;

З висотного будинку не біжіть сходами вниз, якщо зайнялося внизу, а рятуйтесь на даху, використовуйте пожежну драбину, не користуйтесь ліфтами. Щоб уберегти органи дихання від чадного газу, слід пробиватися до виходу поповзом, бо внизу менше диму накрити голову шматком мокрої тканини, покривалом, пальтом тощо.

Основні вимоги пожежної безпеки в лісі

Причинами пожежі в лісі можуть стати блискавка або засуха, але основною причиною виникнення пожеж у лісі є необережність людини. Пам'ятайте, що українською небезпечно:

- кидати палаючі сірники, недопалки на землю;
- палити суху траву, розводити вогнища;
- залишати в лісі промаслені або просочені іншою горючою речовиною шматки тканини.

Щоб запобігти пожежі необхідно дотримуватись таких правил поведінки в лісі:

- розводити багаття в лісі тільки в спеціально передбачених для цього місцях;
- багаття розпалювати дрібними сухими сосновими і ялиновими гілками, корою, трісками тощо;
- перед тим як розпалювати багаття, звільніть місце для нього від нагромадження сушняку, сухої трави або ж обкопайте місце навколо багаття невеликим рівчаком;
- у суху погоду навколо багаття прибирати суху траву, мох, хвою, щоб запобігти пожежі;
- не лягайте відпочивати біля багаття – це небезпечно, ви можете обгоріти або й задихнутися;
- перед тим, як залишити місце, де було розпалено багаття, обов'язково загасіть вогонь, залийте багаття водою, якщо її немає, то розгребіть та подрібніть великі вуглини;
- покидати місце багаття можна тільки тоді, якщо є повне переконання, що вогонь не розгориться знову;
- категорично забороняється розводити багаття на торфовищі;
- якщо ви не можете погасити багаття, негайно телефонуйте за номером "101"

Інженер з охорони праці

О.В. Степіна

ПАМ'ЯТКА з електробезпеки

Для запобігання ураження електрострумом при експлуатації електропобутових пристрій та електромереж слід дотримуватись правил електробезпеки:

- не торкатися мокрими руками до електроустаткування та не витирати його мокрими ганчірками;
- не торкатися одночасно діючого електроустаткування та металевих конструкцій, що заземлені (труби водопроводу, опалювання і тощо);
- не можна користуватися несправними вимикачами, розетками, електричними пристріями з пошкодженими проводами й пошкодженою ізоляцією;
- не можна з'єднувати проводи скручуванням, зав'язувати їх у вузли;

Забороняється:

- висмикувати вилку з розетки за шнур;
- обмотувати шнур навколо прасок, фенів і подібних пристрій;
- накривати та залишати без нагляду ввімкнені освітлюючи електроприлади;
- користуватися саморобними електроприладами;
- використовувати електроприлади у ванні з водою.

У разі пошкодження ізоляції, несправності електроприладу, наявності обірваних електропроводів звертатися до фахівця електрослужби.

Правила поводження при ураженні блискавкою

Чого не слід робити:

- ховатися під деревами (особливо тими, що стоять окремо);
- стояти прямо на відкритому просторі, (блискавка б'є в найвищу точку на місцевості);
- лягати на землю (таким чином ви підставите все тіло під удар блискавки), краще присісти навпочіпки в суху яму чи траншею, обхопивши ноги руками;
- бігти;
- їхати на велосипеді;
- купатися;
- перебувати поруч з металевими предметами, торкатися металевих спорудженням огорожі, тримати в руках довгі чи металеві предмети, (вудки, парасольки);
- стояти біля відчиненого вікна;

Що слід робити при ураженні блискавкою:

- потерпілого слід роздягнути;
- облити голову холодною водою та обгорнути мокрим холодним простирадлом;
- якщо людина ще не опритомніла, треба зробити штучне дихання, а при зупинці серця – непрямий масаж, поверхню опіку закрити пов'язкою та як найшвидше викликати медичну допомогу або відправити до лікарні, не забуваючи, що в будь-який момент може наступити зупинка дихання і серця. Навіть якщо людина опритомніла, у неї можуть виявитися серйозні ушкодження внутрішніх органів.

Інженер з охорони праці

О.В. Степіна

ПАМ'ЯТКА з безпеки дорожнього руху

Під час канікулярного періоду, перебуваючи на вулиці і ставши учасником дорожньо-транспортного руху, чітко виконувати правила дорожнього руху, а саме:

- рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, притримуючись правого боку;
- за межами населених пунктів, рухаючись узбіччям чи краєм проїждjoї частини, ити назустріч руху транспортних засобів;
- переходити проїждjу частину тільки по пішохідних переходах, зокрема підземних і наземних, а у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч;
- у місцях із регульованим рухом керуватися тільки сигналами регулювальника чи світлофора;
- виходити на проїждjу частину з транспортних засобів переконавшись, що не наближаються інші транспортні засоби;
- чекати на транспортний засіб тільки на зупинках, узбіччях, не створюючи перешкод для дорожнього руху;
- у разі наближення транспортного засобу зувімкненим маячком чи спеціальним звуковим сигналом, треба утриматися від переходу на пішохідному переході проїждjу частини або негайно залишити її;
- заборонено вибігати на проїждjу частину, влаштовувати на ній або поблизу неї ігри;
- по проїждjій дорозі рухатися на велосипеді можна тільки особам, які досягли 16-ти років;
- мопеди й велосипеди повинні бути обладнані звуковим сигналом та світловими відбивачами: попереду – білого кольору, по боках – оранжевого, позаду – червоного; на голові у водія має бути захисний шолом;
- слід чітко дотримуватися правил дорожнього руху;
- водіям мопедів і велосипедів заборонено: керувати транспортом із несправним гальмом, звуковим сигналом, у темну пору доби; рухатися по автомагістралях, якщо є поряд велосипедна доріжка; рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках; їздити не тримаючись за кермо та знімати ноги з педалей; перевозити пасажирів; буксирувати інші транспортні засоби;
- для катання на інших засобах (скейтборди, самокати, ролики тощо) слід обирати місце на безпечних майданчиках та пристосованих для цього місцях, на проїждjу частину виїжджати заборонено.

Правила поведінки при користуванні громадським транспортом

Правила особистої безпеки при знаходженні в автобусі, тролейбусі, трамвай:

- не притуляйтесь до дверей;
- уникайте поїздки на сходах;
- не засинайте під час руху;
- триматися за поручні, оскільки можливо одержати травму при різкому гальмуванні або маневрі транспортного засобу;
- після виходу із салону транспортного засобу краще почекати, поки він від'їде, і лише потім переходити вулицю;
- автобус або тролейбус, що стоїть, обходьте ззаду, трамвай - спереду, інакше ви ризикуєте потрапити під транспортний засіб;
- при користуванні ескалатором уважно стежте за гострими і великими предметами, об які можна спіткнутися.

Інженер з охорони праці

О.В. Степіна

ПАМ'ЯТКА

з профілактики шлунково-кишкових інфекцій

Основною причиною виникнення гострих кишкових інфекцій є елементарне недотримання правил особистої гігієни, технології приготування страв, умов та термінів зберігання сировини та готових страв, вживання неякісних харчових продуктів, які містять в собі збудник захворювання, тощо.

Для профілактики гострих кишкових інфекцій необхідно:

- дотримуватися правил особистої гігієни;
- ретельно мити руки з милом перед вживанням їжі, після повернення з вулиці та після кожного відвідування вбиральні;
- мити та тримати у чистоті всі поверхні та кухонні прилади, що використовуються для приготування їжі;
- користуватися індивідуальним посудом;
- запобігати проникненню комах та тварин до приміщень, де відбувається приготування їжі та зберігаються харчові продукти;
- регулярно мити та обдавати окропом посуд та іграшки;
- окремо готувати і зберігати сирі та готові до вживання харчові продукти (сире м'ясо, птицю, рибу, овочі, фрукти тощо);
- для обробки сиріх продуктів використовувати окремі кухонні прилади (ножі, обробні дошки тощо);
- добре прожарювати або проварювати продукти, особливо м'ясо, птицю, яйця і рибу;
- дотримуватись відповідного температурного режиму при зберіганні харчових продуктів (не залишати приготовлені харчові продукти при кімнатній температурі більше, ніж на 2 години);
- використовувати безпечну воду, не пити воду з неперевірених джерел;
- вживати бутильовану воду, у разі неможливості придбання бутильованої води використовувати охолоджену кип'ячену воду;
- використовувати харчові продукти, оброблені з метою підвищення їх безпеки, наприклад, пастеризоване молоко;
- мити та обдавати окропом фрукти і овочі, особливо у разі споживання їх у сирому вигляді;
- не вживати продукти з вичерпаним терміном придатності, використовувати для приготування їжі тільки свіжі харчові продукти;
- при транспортуванні і зберіганні харчових продуктів використовувати чисту упаковку (поліетилен, контейнери для харчових продуктів тощо);
- не купувати харчові продукти у випадкових осіб або в місцях несанкціонованої торгівлі;
- не купатися в непроточних водоймах, у місцях несанкціонованих пляжів, уникати заковтування води під час купання;
- уникати контактів з особами, які мають ознаки інфекційного захворювання;
- при появі симптомів захворювання (підвищення температури тіла, біль голови, інтоксикація, блювання, рідкі випорожнення, біль у животі, висипання на шкірі тощо) своєчасно звертатися за медичною допомогою. Самолікування може привести до значних ускладнень.

Інженер з охорони праці

О.В. Степіна

ПАМ'ЯТКА

з безпеки перебування біля річок і водоймищ

Відпочиваючи у прибережній зоні водоймища, річки чи озера, слід виконувати правила безпечної поведінки на воді:

- купатися можна тільки у спеціально відведених і обладнаних для цього місцях, а безпечніше відпочивати на воді у світлу частину доби;
- купатися краще в спокійну безвітряну погоду за температури води не нижче +20°C, повітря — не нижче +24°C;
- у воду заходити слід повільно: постояти і почекати, дозволяючи тілу пристосуватися до температури води, а перед самим зануренням у воду необхідно змочити обличчя і плечі;
- не запливати за огорожувальні буй, не підплівати до моторних човнів, вітрильників, веслових човнів та інших плавзасобів; не залізати на технічні та попереджуvalьні знаки, буй та інші предмети;
- не використовувати рятувальні засоби і спорядження не за призначенням;
- не стрибати у воду зі споруд, не пристосованих для цього, як у місцях, де невідомі глибина та стан дна;
- не організовувати у воді ігри, пов'язані з пірнанням і захопленням тих, хто купається;
- перед тим як стрибнути у воду, переконайся у безпеці дна і достатній глибині водоймища, не стрибати у воду з човнів, катерів, вітрильників та інших плавзасобів;
- не використовувати для плавання дошки, камери від волейбольних м'ячів, рятувальні круги, надувні матраци (особливо у штормову погоду);
- не купатися біля причалів та у вечірній час, особливо після заходу сонця;
- не купатися біля обривів, зарослих рослинністю берегів;
- перебуваючи у воді не стояти на одному місці, активно рухатися, плавати а, при перших ознаках переохолодження негайно виходити з води, переодягнутися у сухий одяг, зробити кілька фізичних вправ;
- не засмічувати воду та узбережжя, не залишати та не кидати сміття. Заборонено купання у затоплених кар'єрах, каналах, озерах, пожежних водоймах, ставках, морських акваторіях та інших водоймах, що не мають обладнаних пляжів сезонними рятувальними постами, не зареєстровані місцевою владою як місця масового відпочинку;
- коли вже трапилося лихо і хтось тоне, слід швидко витягнути потерпілого з води. Якщо ви не впевнені у своїх силах - кличте на підмогу;
- до прибууття лікарів «швидкої допомоги» надайте першу домедичну допомогу.

Інженер з охорони праці

О.В. Степіна

ПАМ'ЯТКА
поводження в громадських місцях з незнайомими людьми та
підозрілими предметами

Перебуваючи вдома, на вулиці, у громадських місцях, в службових приміщеннях чи в іншому замкнутому просторі, з незнайомими людьми необхідно чітко виконувати правила з попередження нещасних випадків та травмування:

- заборонено перебувати біля будівельних майданчиків, кар'єрів, закинутих будівель тощо;
- заборонено вживати алкоголь, наркотичні засоби, тютюнові вироби, стимулятори;
- заборонено брати в руки, нюхати, їсти незнайомі дики рослини чи паростки квітів, кущів, дерев, що може призвести до отруєння;
- на вулиці бути обережним, дивитися під ноги, щоб не впасти в яму чи відкритий каналізаційний люк;
- не підходить на вулиці до обірваних проводів, особливо, якщо проводи під напругою;
- не підходить до щитових, не залязти на стовпи з високовольтними проводами – можна отримати удар електроstromом від високовольтних живлень на відстані 5 м;
- бути обережним на дитячих майданчиках, у парках відпочинку: спочатку переконатися, що гойдалки, атракціони, турнікети та інші прилади справні, сильно не розгойдуватися й не розгойдувати інших, щоб не призвести до падіння чи іншого травмування;
- не виходити на дах багатоповерхівки для попередження падіння із висоти;
- не нахилятися з відчинених вікон, на перила чи парапети сходових маршів для запобігання падіння з висоти;
- не спускатися у незнайомі підвали будинків чи інші підземні ходи, катакомби, бомбосховища – там може бути отруйний газ;
- не вступати в контакт з тваринами для запобігання отримання укусів, інфікування від хворих тварин;
- застосовувати всі знання й правила, отримані на заняттях основ безпеки життєдіяльності;
- бути подалі від тих, хто влаштовує бійки, не провокувати словами чи діями агресивну поведінку, що може призвести до бійки або травми; у стосунках із оточуючими керуйтеся толерантними відносинами;
- не заходити в під'їзд, ліфт із підозрілими людьми, в разі небезпеки одразу кликати на допомогу, якщо незнайомець провокує якісь дії щодо вас;
- бути уважними, оглядатися й перевіряти, чи не слідує за вами у провулках, підземних переходах між домами й тунелями. Якщо за вами хтось іде, слід зупинитися й відійти у сторону, щоб потенційний переслідувач пройшов повз вас;
- під час перебування на дискотеци, слід керуватися загальними правилами етикету й правилами поведінки, не провокувати оточуючих на агресивну поведінку своїми діями і словами;
- у разі небезпечної ситуації звертатися до служби охорони закладу, викликати поліцію за номером 102, телефонувати родичам;
- не вчиняти дій, що можуть призвести до правопорушень;
- знати напам'ять номери телефонів близьких родичів, а також номери телефонів служб екстреної допомоги: 101- пожежна охорона; 102- поліція; 103- півдіка медична допомога; 104-газова служба; 112- служба екстреного виклику. При наданні інформації про небезпеку, коротко і як можливо точніше описати ситуацію, назвати адресу, де сталася надзвичайна ситуація, а також своє прізвище, ім'я, номер свого телефону.

ПАМ'ЯТКА щодо дій при сигналі «Повітряна тривога»

Щоб почути сигнал «Повітряна тривога»:

Підписатися на офіційні джерела інформації:

- голови обласної військової адміністрації В.О. Кіма (<https://t.me/mykolaivskaODA>);
- Миколаївської міської ради (<https://t.me/mykolaivrada>).

Встановити на телефоні застосунок «Повітряна тривога».

Сигнал передається також через систему оповіщення, регіональне радіо та телебачення.

Якщо почули сирени, перебуваючи вдома:

1. Вимкнути телевізор чи радіоприймач і уважно прослухати інформацію про характер тривоги;
2. За можливості попередити сусідів і одиноких людей, що мешкають поруч;
3. Швидко одягнутися та одягнути дітей, перевірити наявність пришитих з внутрішньої сторони одягу у дітей дошкільного віку нашивок, на яких зазначено: прізвище, ім'я, по батькові, адреса, вік, номери телефонів батьків;
4. Закрити вікна, вимкнути усі електричні та нагрівальні прилади, перекрити газ, загасити печі, вимкнути світло (автоматичну коробку, рубильник тощо);
5. Взяти «тривожну валізу» (індивідуальні засоби захисту, запас продуктів і води, особисті документи, кишеньковий ліхтар) та найкоротшим шляхом прямувати до найближчої захисної споруди чи укриття.

У разі відсутності в радіусі 500 м від вашого будинку захисної споруди використовуйте для укриття підвальне приміщення під будинком.

Якщо ви не почули сигнал та у вас немає можливості швидко перейти у сховище, перейдіть до більш безпечного місця в квартирі: подалі від вікон, у коридор — під несучі стіні, або ванну (але закройте рушником дзеркало).

Якщо почули сирени, перебуваючи в університеті:

1. Виконати заходи, передбачені на цей випадок Планом, діяти за вказівками керівництва;
2. Швидко, без паніки зайняти місце у захисній споруді (сховищі, підвальному приміщенні) та виконувати вимоги коменданта.

Перебуваючи у громадському місці, потрібно вислухати вказівки адміністрації громадського місця та діяти відповідно до них (йти в зазначені сховища або укриття).

Ні в якому разі не можна після сигналу «Повітряна тривога» залишатися в будинках, особливо на верхніх поверхах.

У хвилини небезпеки кожному необхідно мобілізувати себе, бути зосередженим та уважним, діяти максимально швидко.

Після завершення небезпеки штаб дає команду про відміну повітряної тривоги, після неї можна виходити з укриття та повернутися до звичних справ.

Інженер з охорони праці

О.В. Степіна